



แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีวิชัย เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4*

GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION IN THE 21ST CENTURY OF
SCHOOL ADMINISTRATORS IN PHICHIT ELEMENTARY EDUCATION AREA 2
ACCORDING TO THE PRINCIPLE OF IDDHIPADA 4

¹กรองแก้ว บุญเผือก Krongkaew Boonpuak ²พระธรรมวชิรธีรคุณ Phradhammvajirathirakun

³พระมหาอุดร อุตตโร Phramaha Udon Uttaro

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Krongkaew_Boonpuak@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 ชุด หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นเปรียบเทียบการทดสอบสมมติฐาน ด้วยการทดสอบค่า t-test และการทดสอบค่า F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูป/คน แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนเพศพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน ด้านการนิเทศการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 มีแนวทางดังนี้ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ กำกับ ติดตามผลการพัฒนา และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่ มุ่งมั่นและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (2) การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัด PLC อย่างต่อเนื่องจะช่วยเสริมสร้างทักษะและความคิดสร้างสรรค์ของครู สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูในการสอนอย่างมีความสุข



และมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนเตรียมความพร้อมด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีส่วนร่วมการนิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกับคณะครู ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สร้างความเชื่อมั่น เสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในการพัฒนางานต่อไป (4) สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ในเรื่องสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี คอยช่วยเหลือ สนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม สร้างความรักและความพึงพอใจ มีความเอาใจใส่ มุ่งมั่น และรับผิดชอบด้วยความขยันหมั่นเพียร คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เกิดกับผู้เรียน ครูและสถานศึกษา (5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจัดอบรมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของครูในเรื่องที่ครูสนใจและอยากพัฒนานตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจ ความเอาใจใส่ คอยช่วยเหลือ สนับสนุนครู เมื่อครูพบปัญหาด้านการวิจัยเพื่อการศึกษา (6) การวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางการวัดผล และประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการวัดผล ประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาให้กับครู สร้างความพึงพอใจ เสริมสร้างความมุ่งมั่น ตั้งใจ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ง่ายต่อการนำมาใช้

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, หลักอิทธิบาท 4

Abstract

This research aims to 1) study the state of academic administration in the 21st century of school administrators, 2) compare the opinions of school administrators and teachers on academic administration in the 21st century of school administrators based on personal factors, and 3) find a guideline for academic administration in the 21st century of school administrators based on the principle of the Iddipāda (Four Basis for Success). This research was a mixed-methods study, collecting quantitative data from 361 sample questionnaires, finding the frequency, percentage, mean, and standard deviation. Then, the hypothesis testing was compared using the t-test and the F-test using the One Way ANOVA. The qualitative data were collected by interviewing 9 key informants and analyzing the data using content analysis. The research results found that 1) The state of academic administration in the 21st century of school administrators was at a moderate level overall. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was educational supervision at a moderate level, followed by teaching and learning management at a moderate level, and the aspect with the lowest mean was educational media, innovation, and technology was at the moderate level, respectively. 2) The result of comparing the opinions of educational administrators and teachers on academic administration in the 21st century of educational administrators classified by gender, education level, and work experience found that educational administrators and teachers with different education levels and work experience had no different opinions significantly at the .05 statistical level. As for gender, it was found that educational administrators and teachers with different genders had different opinions on



educational supervision at the .05 statistical level. 3) The guidelines for academic administration in the 21st century of educational administrators according to the Iddipāda principle (Four Basis for Success) were as following: (1) School curriculum development; School administrators must systematically plan the development of the school curriculum, supervise, follow up on the development results, and use the evaluation results of the school curriculum for continuous development, be attentive, determined, and jointly develop the school curriculum systematically. (2) Teaching and learning management; School administrators should continuously organize PLC to help enhance teachers' skills and creativity, and inspire teachers to teach happily and with determination, and intend to develop the quality of education. (3) Educational supervision; School administrators must systematically plan and prepare for educational supervision in the school, participate in supervision within the school with teachers, provide advice, suggestions, assistance, and build confidence, encourage teachers to develop their work further. (4) Educational media, innovation and technology; Educational institution administrators must have knowledge of media, innovation and technology, aid and support with an appropriate budget, create love and satisfaction, be attentive, determined and responsible with diligence, and consider the greatest benefit to students, teachers and the educational institution. (5) Research to develop educational quality; Educational institution administrators should plan training in research to develop educational quality by surveying teachers' needs and satisfaction in areas that teachers are interested in and want to develop themselves, building morale, encouragement, and caring, and aiding and support to teachers when teachers encounter problems with educational research. (6) Measurement and evaluation of learning outcomes; Educational institution administrators should determine guidelines for measurement and evaluation of learning outcomes of the educational institution, promote the use of supervision results to continuously improve measurement and evaluation of learning outcomes, determine guidelines for development to solve teachers' problems, create satisfaction, and strengthen determination and intention by analyzing data and organizing the information system for easy use.

Keywords: Academic Administration, The 21st Century, School Administrators, The Principle of 4 Iddipāda



บทนำ

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนตลอดจน การเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่ทำให้เกิดการเรียนรู้รวมทั้งเป็นยุคแห่งการเรียนรู้รวมทั้งเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูงในปัจจุบัน ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทัดเทียมและเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน ดังนั้นการเสริมสร้างองค์ความรู้ทักษะเฉพาะทางความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านและสมรรถนะของการเท่าทัน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ต้องเกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนในการเรียนรู้ยุคสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นี้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นยุคแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ที่ได้เกิดวิวัฒนาการความก้าวหน้าในทุกๆ มิติเป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรง ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ดังนั้นการกำหนดยุทธศาสตร์และการสร้างความพร้อมที่จะรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่ท้าทายศักยภาพและความสามารถของมนุษย์ที่จะสร้างนวัตกรรมทางการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ให้เกิดขึ้นและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2557)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมีอิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่นเหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎี ทักษะบทบาทหน้าที่ คุณธรรมและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองตอบต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงโลกและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชา ไปสู่การเรียนรู้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2555)

งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานการวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากว่างานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนและที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาซึ่งอาจเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553)

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและมาตรฐานการศึกษามีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 และมีความเป็นเลิศทางวิชาการและเป็นนโยบายการพัฒนาสถานศึกษาร่วมกัน แต่จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดพัฒนาผู้เรียนในเขตบริการทุกคน ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันรวมทั้งเร่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ มีความรู้และทักษะด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จนปรากฏผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคที่ประสบจากการดำเนินงานตามรายการยุทธศาสตร์และจุดเน้นในแต่ละด้านดังนี้ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net)



ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่ำกว่าระดับประเทศ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2, 2566)

นอกจากนี้ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษามีการโยกย้าย ทำให้การดำเนินงานด้านวิชาการไม่ต่อเนื่อง ครูผู้สอนมีภาระงานด้านอื่นทำให้การสอนไม่มีประสิทธิภาพและด้วยบริบทของสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพปัญหาด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรตลอดจนด้านการบริหารจัดการ ส่งผลให้การพัฒนาคุณภาพด้านงานวิชาการ ยังมีจุดที่ควรพัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้และมีทักษะในการเรียนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

หลักอิทธิบาท 4 เป็นหลักพุทธธรรมโดยเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน ให้ประสบความสำเร็จที่พระพุทธรองค์ได้ทรงสดับไว้อย่างแยบคาย อันประกอบด้วยแนวปฏิบัติ 4 ข้อ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา การมีใจรักในสิ่งที่ทำ ใจที่รักอันเกิดจากความศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำจึงจะเกิดผลจริงตามควร ความมุ่งมั่นทุ่มเท เป็นความมุ่งมั่นทุ่มเททั้งกายและใจ ที่จะเรียนรู้และทำให้เข้าถึงแก่นแท้ของสิ่งนั้น ใจที่จดจ่อและรับผิดชอบ เมื่อมีใจที่จดจ่อแล้วก็จะเกิดความรัก การทบทวนในสิ่งที่ได้คิดได้ทำมา อันเกิดจากการมีใจรัก (ฉันทะ) แล้วทำด้วยความมุ่งมั่น (วิริยะ) อย่างใจจดใจจ่อและรับผิดชอบ (จิตตะ) โดยใช้วิจารณ์ญาณอย่างรอบรู้และรอบคอบ จึงนำไปสู่การทบทวนตัวเอง และทบทวนองค์กรหรือทบทวนขบวนการ ทบทวนในสิ่งที่ได้คิดสิ่งได้ทำผ่านมาว่าเกิดผลดีผลเสียอย่างไร เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4 ให้ประสบความสำเร็จนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

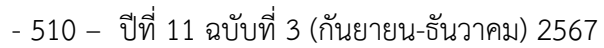
ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารงานวิชาการ เพราะผู้บริหารเป็นผู้ขับเคลื่อนสถานศึกษาไปในทิศทางที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีทักษะผู้นำที่เอื้อต่อการบริหารงานวิชาการ มีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีวิสัยทัศน์และต้องมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ อันจะทำให้ทักษะผู้นำในการบริหารสถานศึกษาสู่ความสำเร็จได้ จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้



2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยนำผลการวิเคราะห์แบบสอบถามจากระยะที่ 1 ที่มีอันดับต่ำสุดในแต่ละด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2



ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้ 1) ผู้วิจัยศึกษาวิเคราะห์หลักการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 42) ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ จากแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2554) 3) ผู้วิจัยร่างข้อคำถามที่จะสัมภาษณ์ 4) ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ด้านความเที่ยงตรงด้วยตนเองและผู้เชี่ยวชาญ และนำผลที่ได้ มาปรับปรุงแก้ไข 5) ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง จากประเด็นสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในภาพรวม

ที่	สภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น			อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	
1	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.21	.87	ปานกลาง	4
2	การจัดการเรียนการสอน	3.40	.87	ปานกลาง	2
3	การนิเทศการศึกษา	3.45	.85	ปานกลาง	1
4	สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.17	.81	ปานกลาง	6
5	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.19	.82	ปานกลาง	5
6	การวัดผลประเมินผลการเรียน	3.35	.85	ปานกลาง	3
ภาพรวม		3.30	.85	ปานกลาง	

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 สรุปได้ดังนี้ว่า

2.1 เพศ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดผล



ประเมินผลการเรียน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านนิเทศการศึกษา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 ระดับการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิษณุ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุ เขต 2 ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.3 ประสิทธิภาพการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุ เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุ เขต 2 ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุ เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรและชุมชนให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร แนวทางมีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนและดำเนินงานตามแผนในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จัดโครงสร้างการบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำกับติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักหรือมีความรู้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งสร้างความตระหนักให้แก่ครูและชุมชนให้เห็นความสำคัญในการพัฒนาหลักสูตร ความเอาใจใส่ มุ่งมั่นและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัด PLC แลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางมีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัด PLC อย่างต่อเนื่อง จะช่วยเสริมสร้างทักษะและความคิดสร้างสรรค์ของครู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นที่น่าสนใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูในการสอนอย่างมีความสุขและมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่และรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน มีใจรักและความศรัทธาในการปฏิบัติงานจะช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างสรรค์และสนับสนุนการพัฒนาตนเองของครู 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างความเชื่อมั่นให้ครูมีกำลังใจในการทำงานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.3 ด้านการนิเทศการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนเตรียมความพร้อมด้านการนิเทศการศึกษา แนวทางมีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนเตรียมความพร้อมด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา การกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการนิเทศอย่างเป็นระบบ



2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลาย มีการประเมินผลการนิเทศครูเป็นรายบุคคลนำผลจากการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ 3) ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมการนิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกับคณะครู ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สร้างความเชื่อมั่น เสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในการพัฒนางานต่อไป

3.4 ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แนวทางมีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ในเรื่องสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี คอยช่วยเหลือ สนับสนุนด้านงบประมาณในการทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างเหมาะสม 2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ สนับสนุนครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี พร้อมทั้งรับฟังปัญหาและให้คำปรึกษากับครูเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนครูให้พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี จัดอบรมครู และติดตามผลการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

3.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แนวทางมีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการวิจัยเพื่อการศึกษาให้กับครู มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเพื่อการศึกษา คอยช่วยเหลือ สนับสนุนครู เมื่อครูพบปัญหาด้านการวิจัยเพื่อการศึกษา 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจัดอบรมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของครูในเรื่องที่ครูสนใจและอยากพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายมาใช้ในการแก้ปัญหา 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ และนำผลการวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน หรือเผยแพร่กับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น

3.6 ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง แนวทางมีดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลผลการนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้เพื่อให้ง่ายต่อครูในการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงเกี่ยวกับด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการวัดผล และประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูเลือกวิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย 3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรอบรู้ในการนิเทศการศึกษา ดำเนินการนิเทศร่วมกับคณะครู และนำผลการนิเทศมาสะท้อนปัญหาหรือหาแนวทางการแก้ไข และนำมาปรับปรุงเพื่อหาวิธีการวัด ประเมินผลการเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา



ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนิเทศการศึกษา คือ การให้ความช่วยเหลือ แนะนำหรือปรับปรุงทางการศึกษาแก่ครู เพื่อให้สามารถดำเนินงานของตนไปได้ด้วยดี โดยผู้นิเทศต้องมีความรู้ ความเข้าใจสภาพปัญหา การจัดกระบวนการเรียนการสอนและมีเทคนิควิธีการที่หลากหลายสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับครูได้ เมื่อพิจารณาสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการนิเทศ การศึกษามีสภาพสูงที่สุดสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และความเข้าใจในการนิเทศ มีการกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีความเอาใจใส่ในงานและ กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาระบบ การจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ และทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยุพิน ขุนทอง (2557) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงาน วิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 25 โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุดมี 2 ด้านคือ ด้านความสามารถทางวิชาชีพ ด้านการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน โดย ภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการ ปฏิบัติแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ ตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25 ผู้บริหารและครูผู้สอน ควร จัดกระบวนการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ปลูกฝังค่านิยมอันพึงประสงค์ ส่งเสริมการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี ต่อการวางตนในฐานะเยาวชน ของชาติ ผู้บริหารและครูผู้สอน ควรผ่านการอบรม การเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง เป็น บุคคลที่มีความรู้อย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้นำทางด้านหลักสูตร การประเมินตนเอง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมตาม มาตรฐานวิชาชีพอบรมพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้บริหารและครูมืออาชีพ นำหลักอิทธิบาท 4 ให้ผู้เรียนใช้อย่างจริงจัง ในวิถีการดำรงชีวิต เพื่อก่อให้เกิดความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน การจัดกิจกรรมพร้อม ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผู้เรียนมีคุณภาพปฏิบัติดีตามประเพณีวัฒนธรรม อันดีงามเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมไทยและพลโลก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อสภาพการบริหารงาน วิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า

2.1 เพศ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงาน วิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดผล



ประเมินผลการเรียน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านนิเทศการศึกษา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.2 ระดับการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

2.3 ประสิทธิภาพการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทุกด้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามหลักอิทธิบาท 4 มีแนวทางดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ กำกับ ติดตามผลการพัฒนา และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เอาใจใส่ มุ่งมั่นและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 2) การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัด PLC อย่างต่อเนื่องจะช่วยเสริมสร้างทักษะและความคิดสร้างสรรค์ของครู สร้างแรงบันดาลใจให้กับครูในการสอนอย่างมีความสุขและมุ่งมั่น ตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องวางแผนเตรียมความพร้อมด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีส่วนร่วมการนิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกับคณะครูให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ สร้างความเชื่อมั่น เสริมขวัญและกำลังใจให้แก่ครูในการพัฒนางานต่อไป 4) สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ในเรื่องสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี คอยช่วยเหลือ สนับสนุนด้านงบประมาณอย่างเหมาะสม สร้างความรักและความพึงพอใจ มีความเอาใจใส่ มุ่งมั่น และรับผิดชอบด้วยความขยันหมั่นเพียร คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่เกิดกับผู้เรียน ครูและสถานศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจัดอบรมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของครูในเรื่องที่ครูสนใจและอยากพัฒนาตนเอง สร้างขวัญและกำลังใจ ความเอาใจใส่ คอยช่วยเหลือ สนับสนุนครู เมื่อครูพบปัญหาด้านการวิจัยเพื่อการศึกษา และ 6) การวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางการวัดผล และประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการวัดผล ประเมินผลการเรียนอย่างต่อเนื่อง กำหนดแนวทางในการพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาให้กับครู สร้างความพึงพอใจ เสริมสร้างความมุ่งมั่น ตั้งใจ โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้ง่ายต่อการนำมาใช้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักอิทธิบาท 4 คือ คุณธรรม 4 ประการที่เป็นฐานนำไปสู่ความสำเร็จ ฉันทะ ความพอใจ ความพึงพอใจที่กระทำกิจใดๆ เพื่อให้ได้ผลสำเร็จตามปรารถนา การสร้างความพึงพอใจให้กับครู บุคลากรในการทำงานวิชาการซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญมากที่สุดในสถานศึกษา จะทำให้ครูเกิดความรักความมุ่งมั่นที่จะ



ทำงานให้ประสบผลสำเร็จ การเสริมแรงการสร้างขวัญและกำลังใจตลอดจนการมอบรางวัลให้ในโอกาสที่เหมาะสม วิริยะ ความเพียร มีความขยันหมั่นเพียร เพียรที่จะทำกิจใดๆ ที่ได้ตั้งปรารถนาไว้แล้วและได้มีความพอใจพึงใจ กระทำแล้วให้สำเร็จลุล่วงตามปรารถนา จิตตะ จิตจดจ่อ คือ มีสติ มีสมาธิ ในการที่จะกระทำกิจใดๆ ที่ได้ตั้งปรารถนาไว้ ได้ใช้ความเพียรพยายาม โดยคำนึงถึงสภาพการณ์ในยุคปัจจุบัน ในศตวรรษที่ 21

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัย คือ แนวทางการบริหารวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท 4 สรุปเป็นองค์ความรู้ได้ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพองค์ความรู้จากการวิจัย อธิบายได้ดังนี้

วงกลมชั้นในสุด คือ แนวทางการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2 ตามหลักอิทธิบาท

วงกลมชั้นที่ 2 คือ การบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการวัดผล ประเมินผล การเรียน

วงกลมชั้นที่ 3 คือ อิทธิบาท 4 หมายถึง คุณธรรม 4 ประการที่เป็นฐานนำไปสู่ความสำเร็จ ได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา



1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน และดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างการบริหารด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้ครู และชุมชนเห็นถึงความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการสร้างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครู ปฏิบัติงานด้วยความรัก ความเต็มใจที่อยากจะพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนการดำเนินงานร่วมกับครู จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และเป้าหมาย เอาใจใส่ในการทำงาน พร้อมทั้งคอยให้คำปรึกษาแก่ครู กำกับ ติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ออกแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใจรัก พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างให้ครูมีใจรัก เต็มใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เมื่อมีใจรัก ก็จะเกิดความขยัน มุ่งมั่น ก็จะส่งผลให้ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และนำไปสู่ความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูร่วมกัน เพื่อพูดคุยปัญหา สะท้อนปัญหา นำปัญหามาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางการแก้ไข และส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนานตนเองอยู่เสมอ มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

3. การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนเตรียมความพร้อมด้านการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา การกำหนดรูปแบบ วัตถุประสงค์และขอบข่ายของการนิเทศอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการนิเทศภายในสถานศึกษาร่วมกับคณะครู ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการสร้างแนวทางการนิเทศการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการนิเทศการศึกษา ด้วยความเต็มใจ ใส่ใจต่อการนิเทศ นิเทศร่วมกับคณะครูด้วยความเป็นมิตร เสริมแรงด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจต่อครูในการปฏิบัติการสอน ส่งเสริมให้ครูพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง นำผลการนิเทศมาพัฒนาการจัดการเรียนสอนให้ดียิ่งขึ้น

4. สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกับครู ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ มีการพัฒนาครู จัดอบรมเพื่อผลิตสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาประกอบการเรียนการสอน จัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอ การติดตามและประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการสร้างแนวทางด้านสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครู เสริมสร้างให้ครูเกิดความรัก และใจรักในการปฏิบัติหน้าที่ ทำงานด้วยความเต็มใจ มุ่งมั่น พัฒนานตนเองอยู่เสมอ คอยให้คำปรึกษา รับฟังความคิดเห็นของครู จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดหาสื่อ ผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เมื่อมีงบประมาณที่เพียงพอ ครูจะสามารถจัดหา ผลิตสื่อออกมาได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถใช้งานได้จริง นิเทศ ติดตาม ให้กำลังใจครูในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนานตนเองให้ดียิ่งขึ้น



5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูวางแผนดำเนินการวิจัยให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำหนดให้มีการแสวงหาวิธีการแนวทางหรือนวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายมาใช้ในการแก้ปัญหา พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการสร้างแนวทางการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านการวิจัยเพื่อการศึกษาให้กับครู มีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยเพื่อการศึกษา คอยช่วยเหลือ สนับสนุนครู เมื่อครูพบปัญหาด้านการวิจัยเพื่อการศึกษา จัดอบรมด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของครูในเรื่องที่ครูสนใจและอยากพัฒนาตนเอง ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมการศึกษาที่หลากหลายมาใช้ในการแก้ปัญหา

6. การวัดผลประเมินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแนวทางการวัดผล และประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูเลือกวิธีการประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง ให้ครูเข้ารับการอบรม พัฒนาการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล ส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งควรนำหลักอิทธิบาท 4 มาช่วยในการสร้างแนวทางการวัดผลประเมินผลการเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมชี้แจงแนวทางการวัด ประเมินผลการเรียน เพื่อสร้างความเข้าใจ และกำหนดให้เป็นแนวทางเดียวกัน โดยสนับสนุนให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการวัด ประเมินผลตามความถนัดของครู เพื่อให้ครูได้เกิดความพึงพอใจ มุ่งมั่นที่จะพัฒนาหาเครื่องมือในการวัด ประเมินผล นำเครื่องมือมาวิเคราะห์หาจุดเด่น จุดด้อยของเครื่อง เพื่อเลือกเครื่องมือในการวัด ประเมินผลให้เหมาะสมกับรายวิชาของตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาติดตามผลการใช้เครื่องมือในการวัด ประเมินผลอย่างต่อเนื่องและให้กำลังใจครูอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้ครูย่อท้อต่อการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 กำหนดรูปแบบการพัฒนาบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

1.2 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรในการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการหลักพุทธธรรมอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง

1.3 จัดทำโครงการ อบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูในการนำหลักการพัฒนาบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักอิทธิบาท 4 มาปรับใช้ในสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพุทธธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยใช้หลักธรรมอื่นๆ มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด



เอกสารอ้างอิง

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยุพิน ชุนทอง. (2557). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 2. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2565. แหล่งที่มา: <https://www.phichit2.go.th/?p=16697> สืบค้นเมื่อ 24 เม.ย. 2566.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). ทำไมต้องทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบทความทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.